

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ
 Цена за Србију:
 на годину 6 дин.
 на пола године 3 дин.
 за стране земље на годину 9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА
 ЈЕ У ЗДАЊУ
 ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
*Преглату ваља слати унутрњом на општин-
 ски суд а све кореспонденције на уредника*
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
 Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Указом Његовога Величанства Краља Србије Милана Првог, од 11. ов. месеца, наређено је да се Народна Скупштина, изабрана за скупштинску периоду 1887., 1888. и 1889. годину распусти, на основу I одељка чл. 78. устава земаљског а по одредби последњег одељка чл. 113. закона о пословноме реду скупштинском; и да се на дан 21. Фебруара т. г. изврше нови избори.

Према томе и обзиром на 25. члан изборнога скупштинског закона, Суд општине вар. Београда позива грађане ове вароши, да 21. Фебруара ове године дођу у општинску дворану на

ИЗБОРНУ СКУПШТИНУ

ради избора

два посланика за варош Београд

за трогодишњу (1887., 1888., 1889. годину) скупштинску периоду.

Изборна скупштина отвориће се у 8 часова из јутра тачно, као што наређује 27. члан изборног закона.

На изборној скупштини за избор посланика, има право гласа сваки српски грађанин, који је пунолетан и плаћа држави грађански данак на имање, рад или приход. — Грађански данак сматра се да плаћа онај, који по закону о непосредноме порезу даје преко 15 динара на годину (чл. 46 устава, чл. 17. изборног скупштинског закона и чл. 95 зак. о непосредном порезу). — Они који су ослобођени од плаћања порезе, нису лишени права на бирање, ако им оно иначе припада.

По гласу чл. 18-ог изборног закона скупштинског, не могу да бирају посланике:

а.) Скитајући се цигани;

б.) Они, који стоје код других у служби под платом или издржањем, а по закону о непосредном порезу плаћају мање од 15 динара порезе годишње;

в.) Који су осуђени због злочинства, за време докле се не поврате у права;

г.) који су осуђени због престапа, на овај доноси губитак грађанске части, за време док траје губитак права;

д.) који се налазе у затвору или притвору судскоме, због злочинства или престапа поменутог у тачци в.) и г.);

ђ.) они, који су судском пресудом осуђени да су злоупотребом своје власти, претњом, поклоном или обећањем поклона за себе или другога радили да за посланике или поверенике изабрани буду, или они, о којима се докаже, да су свој глас продали — за време докле је пресуда одредила;

ж.) они, над којима је стециште отворено, до свршетка;

з.) они, који су под старатељством, и најзад

ј.) они, којима последња тачка 48. члана устава бирање забрањује.

Сваки бирач може бити изабран за народнога посланика ако поред главних има још и ове услове:

а.) да је навршио 30 година;

б.) да плаћа годишње преко 30 динара у име **непосредних** пореза и

в.) да не спада у изузете 48-им чланом устава земаљског.

Гласање ће почети, чим се отвори изборна скупштина, дакле у 8 часова из јутра и трајати непрекидно до заласка сунца; а тада ће бирачки одбор, ма да сви бирачи нису дошли и гласали, по чл. 33-е^М изборнога закона скупштинског решити и огласити: **да је изборна скупштина свршена.**

Сваки бирач може само лично дати свој глас. — Азбучни спискови бирача изложени су на углед у канцеларијама пореског књиговодства општинског надлежства, где се могу разгледати преко целог дана.

По одлуци управне седнице суда општине вар. Београда од 12. Јануара 1888 год. АБр. 29.

ПРЕДСЕДНИК БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ

ЖИВКО КАРАБИБЕРОВИЋ

ДЕЛОВОЂ

Спасо Хаџи-Ристић

РЕДОВНИ САСТАНАК

одбора општине београдске држан 23 Јануара 1888 г.

почет у 6 часова по подне.

(по стенографским белешкама)

Присутствали: Председник г. Ж. Карабиберовић, члан суда: г. Јанаћ М. Јанковић, чланови одбора г.г. Св. Јанковић, К. Црногорац, Др. М. Т. Леко, Стеван Јосифовић, Павле Матић, Ферд. Розелт, В. Дучић, Дим. Ђ. Миловановић, Ст. Добривојевић, Самуил Пиаде, Илија Антоновић и Дим. Наумовић.

Председник. Молим вас господо. Састанак је отворен. Изволте чути протокол последњег састанка. (Прочитав и примљен.)

Молим вас, господо, да вам једну ствар саопштим, на ћемо после прећи на друге предмете, који су на дневном реду.

Вама ће бити познато, да сте ми у седници од 20. Новембра прошле године поверили, да могу покушати да се изравнам са фабриком у Гризбергу односно рачуна за ону трибину, која је набављена у 1885 години, и коју нам је лиферовао г. Рајхмут б. заступник поменуте фабрике. Ја сам био срећан, да изравнање постигнем у толико корисно што нам је фабрика сконтирала 650 динара те примила свега 2000 динара. (Чује се: „хвала вам“ „изврсно“.)

Господа, која се старају о приходима касапским нарочито контролор г. Димитрије Атанасијевић, извели су ми предлог о измени правила о клању, у колико се тиче таксе за јаганце. Тамо у правилима стоји, да се плаћа са једно јагње 4 динара. Г. Димитрије предлаже да се измени то и да се усвоји, да се плаћа 1-50 дин. Треба ову измену у правилима одобрити ако хоће да има прихода, иначе, учинићемо да се јаганци продају на живо, и општина ће изгубити приход, који би од те таксе имала. Ја сам се сложио с овим мишљењем. Пошто до сад заиста нисмо имали никаквог прихода од те таксе, пробао сам да ту измену уведем, и могу вам казати, да се та мера показала веома практична, и до данас имамо 50 и неколико пријављених јагањаца, а тога до сада није било. Ја вас молим да одобрите овај поступак, који иде у корист општине.

На питање за што је овако велика такса до Ђурђева дана за јаганце у правила стављена добио сам одговор: да је разлог био тај: да се предупреди, да се млада јагњад не кољу. И ја бих био за то, али та би се циљ могла постићи само онда кад би било ћерма а кад ћерма немамо, онда нема смисла тако велику таксу прописати јер сваки може купити јагње, а да не плати ниједне паре таксе. Јаганци се поред тако велике таксе продају на живо, и ми би само добили 4 динара, за оно јагње, које се на касапници закоље.

С тога ја вас молим да ми одобрите, да такса буде 1½ динар.

Коста Црногорац. Комисија која је она правила саставила и у којој сам ја имао част бити члан, имала је друго гледиште. Гледиште које г. председник заступа више је материјално. Ја сам дужан као члан те комисије да објасним, шта нас је руководило, да тако велику таксу за јаганце ставимо. Ја сам заступао економско гледиште, пошто се зна да млада јагњад тек после извесног времена.

могу да се оцене да ли су добра за расплод — да ли ће дати добру расу То се код младих јагањаца не може да оцени. С тога су се и чланови комисије, у којој сам био ја. г. Ст. Добривојевић, г. Никола Ђорђевић и марвени лекар, сагласили у томе, да треба поред материјалног гледишта заступати мало и економско гледиште И с тога гледишта полазећи ми смо ставили у правилима за клање стоке већу таксу за јагњад, да би спречили у великом степену клање јагањаца, докле су још сасма мали. Сад ако превалира ово гледиште — добитак општински, ја нисам противан да се та измена у правилима учини, само сам сматрао за дужност да кажеш шта нас је руководило те смо толику таксу прописали.

Председник. На првом месту ја заступа материјално гледиште, а да вам кажем и разлог, који га оправдава. Факт је да смо изгубили приход од те таксе, а нисмо постигли циљ, коју смо имали у виду. Нема сумње да би престоница жртвовала приходе од ове таксе, кад би била сигурна, да би се та циљ постигла. Ја држим да би требала државна власт да изда наредбу у томе смислу, а ми да је у тој циљу потпомогнемо. Али кад тога нема од стране државне власти и поред таксе 4 дин. која је у правилима прописана опет би ових 52 јагњета, за која вам поменух, да су до сада пријављена, били продати у Београду на живо, а ми не би добили ниједног динара за њих.

Ст. Добривојевић. И ја сам био члан оне комисије, која је правила саставила. Комисија је заступала ова два гледишта: прво, да се заштити добра раса јагањаца и друго, да се заштите млада јагњад, да се продају, када буду јача и зрелија. Заиста из разлога које је г. председник навео, види се, да се та заштита не може постићи. Шта више овом су заштитом оштећени продавци јагањаца, јер сваки може отићи на пијацу и купити јагње пошто хоће, а да не плати ниједне паре таксе. Ова би се циљ — заштита — постигла само онда, када би постојао ћерма, али сад пошто то немамо, и ја држим, да је и у интересу оних који производе стоку и у интересу саме општинске касе, да усвојимо ову таксу, коју је г. председник сад предложио.

Председник. Ми смо вршили наплаћивање таксе по оној тачки, која је у правилима стављена, али кад ме је човек уверио, да би општина изгубила 10—15.000 дин. до Ђурђева дана, ако се ова тачка у правилима не би изменила, онда ја нисам могао прећутати, а да вам ту ствар не саопштим Изменом ове тачке у правилима за наплаћивање таксе за јаганце постићи ћемо и то, да ће и сиромашнији сталеж моћи купити на касапницама черег јагњета, а и наш приход биће осигуран.

Светозар Јанковић. Ја мислим да и ово треба имати у виду. Сад су јаганци много скупији, 12—20 динара. С тога ја мислим не треба таксу мењати; до Ђурђева дана треба да је много већа такса а доцније, кад јаганци буду јефтинији онда да буде такса 1.50 дин.

Председник. Немојте, господо, нека буде такса и сад 1-50 дин., ако хоћемо да продавци буду солидни, иначе, ако оставимо сад већу таксу, опет нећемо имати прихода од те таксе. Према пријављеном броју јагањаца види се да су људи задовољни па да могу таксу од 1-50 дин. да плаћају.

Светозар Јанковић. Разлика је сва у цени: што је сад јагње 15—20 динара, а доцније ће бити 5—6 динара.

Председник. Али треба да имате на уму, да је сад јагње 4—5 кила тешко, и за њега ћемо добити 1·50 дин. а после ћемо и за јагње од 12 кила опет добити 1·50 дин.

Васа Дукић. Ја сам и пређе био мишљења, да такса буде 1·50 дин. за целу годину, а и сад остајем при томе моме мишљењу.

Председник. Дакле молим вас, господо, одобравате ли да се ова измена у правилима учини, коју сам вам предложио? (Одобравамо).

Даље имам још једну ствар да вам објасним.

Ми смо чишћење нужника и помијара дали под аренду за три године, и у уговору стоји да важи од првог Нов. а ми смо наше решење донели у седници од 20. Новембра прошле године. Сад кад дође та ствар код контроле, она ће да пита, где је аренда за оних 20 дана. С тога ја вас молим, да ми дате ваше одобрење, да тај уговор важи од 21. Новембра јер је 20-ог лицитација усвојена. (Одобравамо).

Хвала вам, господо.

Вама је познато, да је одређена комисија за преглед рачуна општинских од 1884 и 1885 године. Ја вас молим да господу чланове те комисије опет одредите да и даље продуже прегледати рачуне, и од 1886 и 1887 године јер они су већ навикнути на тај посао, и ако би га они продужили, посао би ишао брже, а г.г. чланови те комисије ја сам уверен да ће ревностно и тај посао свршити као што су и до сада. (Чује се: нека остану).

Коста Црногорац. Ја нећу да се одричем те дужности, али хоћу да изјавим, да тај посао не остане на двојици тројици или на једном. На позив г. рачуновође долазили смо нас тројица свега и рад је остављен после мени самоме, пошто је г. Вељковић био оптерећен својим приватним послом. Ја сам сам прешао партију по партију и тако прегледао рачуне за 1884 и 1885 годину. Али ако би остало, да ја сам радим и за 1886 и 1887 годину, онда би то било врло теретно.

Марко Лeko. Ја сам такође члан комисије, и имам ово да напоменем.

Није толико кривица до комисије, колико до г. рачуновође. Он нас је врло ретко позивао. Ми смо још летос тај посао отпочели, и свега три — четири пута звати. После тога г. рачуновођа нас није звао.

Председник. Пошто је ово рачунска ствар, онда ту маса не помаже ништа, и боље је кад двојица дођу да раде, јер кад дођу више њих, онда се мање ради. Свакојачко ја мислим да опет умолимо вас и г. Вељковића, да ви продужите тај рад, а ја сам уверен, да ћете ви тај посао ревностно вршити, премда ћу ја наредити да се и други чланови комисије позивају.

Коста Црногорац. Кад су петорица одређена за тај посао, и кад само један ради, питање је, хоће ли они пристати после, да потпишу извештај.

Председник. Дакле усвајате ли, господо, да ја сам умолим чланове комисије да их дође више? (Вичу: тако је). Дакле усваја ли се тако? (Усваја).

Сад имам да вам саопштим акт од г. министра финансије, којим налаже да изберемо једног члана за порески одбор на место Арсе Јовановића, који је поднео оставку.

Молим вас изволте чути тај акт.

Ст. Добривојевић. Ја бих предложио г. Хранисављевића, јер он је радио у пореској Управи, а врло је вредан човек.

Председник. Ја мислим да треба да изаберемо за члана лице, које је чиновник у министарству финансије, и ја предлагам г. Јована Лукића чиновника министарства финансије. Ја га врло добро познајем; он ће сигурно бити председник тога одељења, и тако бити у стању као човек од те струке и близине увек тачно и брзо да извештава г. министра финансије о свему, шта буде нужно. (Вичу: примамо, примамо).

Ст. Добривојевић. Ја примам избор г. Лукића, али знам да он води читаву администрацију у министарству, и с тога не знам, хоће ли се моћи примити овога посла. (Чује се: може, примамо га).

Дакле, примате ли, господо, избор г. Јована Лукића? (Примамо).

Молим вас, господо, сад имамо на дневном реду избор грађана, који ће бити присутни код полиције при кривичним испитима.

Ст. Добривојевић. Ту се мора пазити, кога ћемо бирати, јер бивају чуда код полиције.

Дакле ту треба бирати зрелије и отменије људе, који знају свој занат.

Председник. За то нека сада одбор општински пазе кога ће да изабере. Ја мислим да би могли сад само казати, колики број лица треба за сваки квартал, но и то имам рећи, да није вајде изабрати онога, који неће да иде.

Ст. Добривојевић. За сваки квартал треба 6 лица.

К. Црногорац. Ја и мој колега договорили смо се и предлагемо да ово сад учинимо: да се избере једна комисија од одборника, па они нека се договоре о избору лица, па да идуће седнице ту ствар решимо.

Председник. То је најбоље, и још да узмемо из сваког кварта по једног одборника јер они најбоље познају људе из тога краја, који ће овај посао савесно вршити.

Дакле, молим вас, сада да изаберемо 3—4 лица за ову комисију (Поједина господи одборници кандидују ову г.г. одборнике за чланове комисије: г. Васу Дукића, г. Ст. Добривојевића, г. Павла Матића, г. Илију Антоновића и г. Николу Д. Киви).

Примате ли, господо, да ова кандидована г.г. одборници буду чланови ове комисије? (Примамо).

Ст. Добривојевић. Ја вас молим, да се односно избора ових присутних грађана при кривичним испитима има нарочито у виду, да људи буду од реда и карактера, који пису сервисни полицији и друго, да се при избору ових лица има у обзир, да се узму, који су са станом ближи канцеларији, да лако могу доћи, што је врло нужно у овом послу. (Врло добро).

Председник. Овде је, господо, извештај комисије, која је прегледала гробљанске радове.

Васа Дукић. Ја сам члан те комисије и мене нико није позвао.

Димитрије Милованов. Ми се не разумемо. Ви сте технички извештај проучили и потписали. Ово је сада само правни део, који је био поверен тројици одборника и то правницима. С тога ви нисте звати да и њега потпишете.

Васа Дукић. Није, господине тако. Ја кад сам се логично око тога, ја хоћу и да учествујем у томе. Ја знам те ствари у појединостима, јер сам две године на њима

радио, и држим да не треба да се ја обиђем.

Председник. Оно не би се данас могла ова ствар ни решити, пошто је то нов предмет, и још сада, када предговорник примећује, ја ћу позвати све одборнике, па нека оба дела и *технички* и правни сви потпишу, те онда да га изнесемо и окончамо. Заиста није право, да неки грађани и ако су нешто криви већ две године не могу до наплате да дођу.

Молим вас имамо још да издамо неколико уверења. (Секретар их прочита. Одбор је дао своје оцене о њима).

Молим вас, господо, после свршевог дневног реда још за једну напомену.

У нашим дневним листовима врло ћете често читати, да се критикује умесно или не и радња општинске управе. Ја сам уобичајио, да на та писања по листовима не одговарам.

Али сам молио у нашим новинама, да њима шаље сваки грађанин што има да примети и ту ћу по дужности давати редовно обавештења, или усвајати умесне примедбе.

У одзиву тога, добили смо један предлог да се увећа казна за криво мерење, и општина узме то у своје руке.

Допустите да вас овде известим да сам пре тога још у томе погледу био предузео један корак.

Молили смо владу Његовог Величанства да издејствује код законодавног тела, да се нама уступи контролисање мерења по пијацама и продавницама, па дакле и по месарницама.

Новој влади Његовог Величанства ја сам лично молбу поновио и добио обећање да ће нам молба бити узета у оцену.

Ја сам предлог учинио по саветовању са г.г. правницима из одбора.

Мислим да ће нам се влада одазвати, јер на послетку овде није општини стало до некога прихода, него за тим, да се заштите наши грађани, да им се криво не мери. Што сам вечерас о овоме овде узео реч, било је тога ради што ја мислим да је најприличније да вама и преко вас дадем обавештење јавности.

Ст. Добровољевик. Ја бих предложио, да одбор избере једну комисију под председништвом г. Председника па да чланови те комисије иду лично господин Министру унутрашњих дела, и о томе се с њим разговоре.

Председник. Кориетићемо се тиме ако устреба, кад се саставе скупштина.

Састанак је трајао до 7. часова у вече.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

КАРАКТЕР*

(по Смајлсу)

IX.

Дружба у браку.

Доброта, а не лепота, женска освојиће срце моје.

Шекспир.

Мужу пристоји мудрост, а жени нежност.

Џорџ Херберт.

Да је бог хтео да жена буде госа човеку, он би ју створио из његове главе; да је хтео да му она буде роб, он би ју саградио од његових ногу; али, по што је он хтео да она буде њему *раван друг*, то ју је он извадио из ребра, из *недра*, његова!

Свети Августин.

(Наставак)

Али, и ако се ни један човек неће заљубити у саму женску памет, опет за то није мање нужно развијати у жене и умне способности. Ту може бити

разлике у карактеру, али хармоније у мислима и осећајима мора бити, а све како би се постигао онај поетски идеал: „два тела једна душа.“ Међу људима од науке мало их је који су писали мудрије о женидби од Хенрија Телора. И оно што он вели о утицају сретног брака на успешно државништво, вреди и за све друге позиве у животу. „Права жена вели он, треба да има особина које ће начинити од кућног крова, уточиште душевног одмора. Тога ради она мора бити и довољно свесна и довољно вредна да уштеди своме мужу све могуће бриге домаће, а нарочито да га чува од дуга. Она ваља да је мила и његову оку и укусу, јер је укус један дубоки захтев људске природе и јесте готово нераздвајан од самог осећаја љубави. У самој борби и муци живота, она кућа која није дом љубави, не може бити ни кров крепљења, јер и глава и душа налазе одмора тек у нежном загрљају љубећих срцаца. Од своје стране, човек ће пре тражити, код жене, разборитости, расположености и оштроумља, него ли какву брилијантност и весељаштво: пре ће га освојити нежна но страсна природа њена. За уморна човека сјајни таленти су у кући раздражљиве, а страсти и пореметне силе. —

Брак ће неке и разочарати, али то је за то, што не унесе у заједницу и свој део добра расположења, трпељивости и здрава разума. Њима је можда уображење њихово дало слику стања које не постоји с ову страну раја; па, кад *прави* живот наступи, кад навале муке и невоље, а они као да се из-а сна тржу. Или траже у своме изабраном другу неки облик савршенства, па налазе по искуству: да и најлепши карактери имају своје мане и слабости. Заборавља, се управо, и често, да само несавршенство људске природе, — пре но савршенство јој — има и то најачег, права на наше стрпљење и саучешће, као и да оно (несавршенство) код осетљивих и нежних нарави и ствара најтепље заједнице.

Златно правило у брачну животу јесте: „*трпи и отрпи!*“ јер је брак, као и власт, низа година. Ту се мора и давати као год примати, и уздржавати као год зауздавати, и трпети и стрпел бити. Ако и није могуће очи затварати пред недостатцима друге стране, ипак их можемо, бар добродушно, подносити. Од свију дарова *добра нарав* најдуже траје као што најбоље успева у браку. Удружена са самоконтролом, она нам даје *стриљења*, — што значи — *снаге* да саслушамо нешто без одговора, и да се уздржимо док тренутак гњева прође. Права је истина да је у браку: „*благ одговор најбољи лек од љутине!*“

Наш песник *Верис*, говорећи о особинама добре жене, поделио их је у десет глава: *Четири* је досудио *доброј нарави*, две здравом разуму, једну досетљивости, и једну лепоти — на пример — лепом лицу, чарном оку, витом стасу и поносном ходу. У остале две главе урачунао је сва друга блага кад што су: *паре*, везе, васпитање (више образовање нарочито) фамилијарно порекло и т. д. Али је

наш песник ту још додао: „подели у колико хоћеш делова ова последња два степена, једно само упамти, а то: да ће сви њихови састојци изаћи као разломци, по што ни један не може да се подне на висиву једнога целога!“

О девојкама је одавно, речено, да су оне врло добре за разаципање *мрежа*, ала би још боље било кад би оне научиле да праве *кавезе*! Јер, ма да је људе, често као и тиде, лако ухватити, тешко их је у корду држати. Управо, ако жена не уме да начини од своје куће, најчистије, најмилије и најслађе место за уморна јој мужа — као што рекосмо, уточиште од светске му бригае и напора — онда, доиста, нека је Бог на помоћи таквоме супругу, јер је он у ствари *безкућник*.

Ни један паметан човек неће се оженити само за лепоту. Лепота јесте велика привлачна сила у први мах, али она с временом ишчезава. Не велим да је дар лепоте, мали дар — то је под једнаким условима, и огледало здравља — али узети лепу жену само за љубав правилних јој црта, жену, која не би била још украшена и добротом душе и природе, то би била најљућа погрешка. Јер, као год што и најлепша пределна околина, кад се сваки дан гледа, постане најзад и монотона, тако бива и с најлепшим лицем људским кад кроз а-њ не сија и лена природа. Управо, и оно што ти је лепо за данас, биће ти обично за сутра; док доброта, изражена и у најобичнијим цртама, јесте вечно мила Више и од тога, ова врста лепоте добија само с годинама; и време, далеко од тога да ју ништи све ју више уздиже.

(Наставиће се)

НА ЗНАЊЕ

Правилма о извозњи љубрета прописано је, да се увек у напред пушта на јавност распоред када ће којом улицом, дакле *у које дане редовно кола пролазити, да би љубре било на време сакупљено.*

За први месец распоред се овај не да утврдити. — Нови повлашћени морају набавити онолико кола колико им буде потребно, *а за то ваља да учине пробе.*

После, многи нису сами избацили раније љубре, а повлашћеници су се примили по погодби да сами и то извезу, но разуме се, да им се оделито плати.

Ово се саопштава грађанству с тим: *да ће се сталан распоред проласка кола кроз улице уредити и обзнанити у другој половини Фебруара.*

Од стране председништва општине 28. Јануара ЛБр. 16.

Да се неби штетило грађанство, скреће му се пажња на извозњу љубрета имају само Светислав Јовановић и Мајер С. Албахари.

Њихови возари имају карте Судом потврђене ради доказа. За то не треба никоме другоме допу-

штати од 1. Фебруара ов. год. љубре да извози сем повлашћеника.

Сво љубре дотле накупљено ако ко жели да му повлашћеница извезу за то морају особено по погодби да плате.

Од стране председништва општине 28 Јануара 1888 ЛБр. у Београду.

Напомена поштованим бирачима Вароши Београда.

И покрај свега настојавања од стране општинскога суда и припомоћи пореских органа: *да у азбучне спискове гласача за избор народних посланика буду исцурно увршћени сви они грађани који имају право гласа, ипак се дешавало по кад - кад, да по неки бирач из ма каквог узрока није био у списак зведен.* Изборни закон не допушта уписивање у спискове на сам дан избора, те је тако изостављени бирач без своје кривице остајао лишен једног од најважнијих својих грађанских права.

Да би се таквој могућности сасвим на пут стало, те у спискове за избор народних посланика 21 идућег мес. били записани сви способни бирачи који се у Београду налазе, потребно је да се сваки грађанин у св ме интересу користи правом које му оставља изборни закон, па да за то дође у благајни одељак општинске куће ради прегледа азбучних спискова и уверења: *је ли му име записано.* — Ово је нарочито потребно да учине они грађани који су се у току последњих два полгођа доселили или поново у Београду настанили; а тако исто и они, који као задругари не плаћују свој порез сами лично. Највеће отежавање рада при избору чини изналазак имена бирачких спискова. Приликом последњих избора скупштинских, у Београду је гласање текло много брже и лакше. За то се има благодарити ономе делу грађанства који се одазвао позиву председништва и дшав да се увери је ли у списак уведен, добио одмах записку броја свога имена, те је на дан избора без дугог чекања могао лакше и брже да гласа.

Ова практика издавања тих записака уведена тада, показале много већу корист ако се сви грађани или лично или преко другог извести: *јесу ли у спискове заведени и у исто време узму записку свога броја коју на дан избора треба да понесу и бирачком одбору покажу.*

На тај начин гласање магновено докле им иначе ваља да чекају.

Спискови се могу да разгледају преко целога дана као што је јављено званичним позивом од 12 ов. мес. ЛБр. 29.

Од стране председништа општине вар. Београда 15 Јануара 1888 год.

ПОЗИВ

на Крагујевчане у вароши и округу, да скупљају прилоге за споменик свима онима, који су из Крагујевачког округа изгинули у ратовима, што их је Србија водила у деветнаестом веку за ослобођење и уједињење.

Браћо!

О земље, у којима се настанише славни претци наши пре хиљаду и више стотина година, отимаху се властољупци с истока и запада, са југа и севера, да их освоје и власти својој да потчине становнике њихне, који су увек тражили, да буду слободни и самостални.

У витешкој борби, што је трајала вековима, подигоше дедови наши државу српску, у којој је народ српски почео да живи политичним и културним животом. Славно доба владалаца српских из лозе Немањине исписано је у историји српскога народа златним словима. Па ипак су по државу српску наступили врло кобни дани.

Стојећи на ударцу пред страшном навалом дивљих Османлија — што су продрли из Азије у Европу, држава је српска пропала, а народ српски пао је под турско султанство, што се протегло у векове.

Крвљу су писали летописци српски дуги низ година, што их је проводио народ српски — љуто искушаван, гоњен и мучен, у ропству турском. И тек кад су силне војске великих султана турских дошле у два маха под високе бедеме гордога Беча, запад јевропски је задрхтао од ужаса.

Здруженој Јевропи пошло је за руком да силу турску у неколико сломије; но ипак, скоро сав онај део земља, у којима се настанио народ српски, остао је под Турцима.

У јаду и невољи, а под тешким зулумом крволочних дахија, дочекала је лепа отаџбина наша почетак овог деветнаестог столећа.

У тешким ланцима испуштаху по тавницама градским мученици српски душу своју. По селима су, под целатским ударцима, летеле главе првака српских. Уздаси јадне сиrotиње проламали су ваздух широм питоме Шумадије наше... И кад је обест крволочних дахија превршила меру, плану у Јасеници Крагујевачкој устанак, под Карађорђем. Устаде Мачва, Рујно Стари Влах, Рашка и Крајина љута, у чврстој одлуци да извојују слободу отаџбини својој.

Од малених чета устаничких образова се у кратком времену одважна војска, што јуришем осваја Београд, Шабац, Смедерево и друге градове по Србији, и што на Мишару Варварин, Делиграду, Неготину и другим местима, излази пред чувену и славну војску поноситог султана са Восфора да дели с њом меџдан и да је победи.

Деветогодишња борба та, што се водила за ослобођење, показала је, да дедови наши нису жалили ни крви, ни живота, да потомцима својима извојују и оставе у наслеђе слободну Србију.

Па ипак је Србија изморена и себи остављена, после деветогодишње борбе морала наново да подлегне турској сили и превласти

И опет је од обести турске процвилело и старо и младо и црњих дана од тих после кобне 1813. године, Србија најје упамтила.

И наново се олучише дедови наши да ступе у борбу са диндушанима и угњетачима својима с одлуком: да се или ослободе или у јуначкој борби сви да изгину.

Код мале цркве у Такову, лицем на цвети, 1815 године, разни кнез Милош Обреновић војводеку заставу своју, огласивши рат Турцима. У Шумадији на ново плану устанак, који је после тешких напора крунисан успехом.

На маленом збору народноме код цркве Таковске положен је темељ дан шњој слободној држави српској.

Слободу, што је ми данас уживамо, стекли су дедови наши грдним жртвама. Потоцима је текла крв из рана њихових; на хиљаде броје се гробови што покривају кости у бојевима изгинулих и од рана помрлих бораца српских. Јунаштво Хајдук-Вељка, Рајића, Курсуле, Синђелића, Чарацића и других, треба да зна цео српски народ и да се њима поноси. И ако светска историја познаје само грчке и римске јунаке, ни мало им српски не уступају. Зар је Рајић мањи од Леониде, или Синђелић од Муција Сцеволе? а да Вељка, Курсулу и друге не спомињемо. —

Борба српскога народа у деветнаестом веку показала је, да Срби имају свести и одушевљена и да љубе слободу.

За њу су дедови наши војевали; за њу су оцеви наши крв проливали; ми смо је добили у наслеђе, да је чувамо и животом својим бранимо. И чинили смо то; и чинићемо то, јер нам је та крвава тековина наших оцева и дедова света, и ми је хоћемо млађима нашим у аманет да оставимо.

Но има и сад, а било је пре још и више браће српске, што су цвилела у нужди и невољи, што су стењала у тешком ропству, тражећи помоћи од нас. Наши очеви притицали су у помоћ у тој невољној браћи својој. Они су гинули војујући да и они дођу до слободе, за којом тежи сваки свестан човек. Зар нису толики синови некадашње кнежевине Србије, војујући под заставом свога јуначког војводе Стевана Книћанина, изгинули године 1848. — 49. по равним пољима Бачке и Баната, помажући у витешкој борби своју браћу, Србе Војвођане?

Зар није малена кнежевина Србија 1876. године под витешким унуком славног кнеза Милоша, нашим дичним краљем Миланом I. огласила рат силној и великој царевини турској само за то, да ослободи српску браћу своју у Босни, Херцеговини, Старој Србији, Македонији и по крви браћу своју у Бугарској? Шест месеци одолева мала Србија голомој царевини турској и после врло кратког мира диже се она наново да дође до Косова, тога старог разбојишта, на коме је требало потпуно залечити крваву рану, што је ту народ српски доби пре толико векова. И сувише нам је у памети оно што се ту догађало; — а крај многих гробова браће наше, што изгибоше у тим ратовима, дигоше се нови гробови оних јунака, што за част отаџбине своје изгибоше у последњем српско-бугарском рату.

Србија је гробница јуначких костију. Колико славних јунака леже под зеленом и травом обласном ледином њеном? Томе се незна броја... Векови су протицали у борби. За онима што су изгинули, долажаху нови и одлучнији

борци. Ко ће имни, паимттимеуе ко ли их све исписати? У току значајних догађаја, све је то заборављано. Па ипак, она браћа, што изгибоше овога столећа у разним борбама за ослобођење Србије, још се помињу, — још се памте. Још има стараца, који знају да им је отац погинуо, кад је Београд јуришем освајан, или кад је Рајић на Љубићу панчеве бранио. Још и данас спомињу верне љубе своје мужеве, што оставише кости своје у Мађарској — а други верни, још се живо сећају оне браће своје, што изгибоше у ратовима што су вођени за ових последњих десет година. Њих би могли побројати; њихова имена могли би изнаћи и исписати. И њихове гробове покрива трава и бусен. Пролазе дави па носе у заборав имена њихна — и оставе л' тако, брзо ће се и она заборавити.

Али тако не треба да буде; тако несме бити, ако нам је мила ова слобода што је уживамо. Ми је љубимо, — ми је бранимо али несмемо заборавити, да смо је добили у наслеђе од оних који су гинули за то, да је ми уживамо. Слава им! Хвала им!

Но, је ли то доста за толике жртве њихне! Ми уживамо тековину њихну, ми смо им захвалили; но да захвалност нашу покажемо још боље, дај да оставимо и деци, и унучадима нашим видљив знак наше захвалности. Сложимо се, да дигнемо споменик свима јунацима, што су изгинули у ратовима, које горе побројасмо, да се деца наша крај споменика тога сећају оних предика својих, који су гинули, да буду слободни они, који ће после много година у миру живећи, радом ову земљу и народ српски узвисити и прославити.

Крагујевачки округ, као срце Шумадије, дао је у свима борбама овога столећа много јуначки и одважени бораца. Од њих су многи испраћени у бој љути да се кући више не врате; многи су се вратили и рањени и слаби да у завичају своје умру и закопани буду. Имена њихова спомињу још данас кућани и рођаци; али њих треба да зна и цео народ српски. — Сложимо се дакле, да им дигнемо један заједнички споменик и да испишемо на њему имена њихна, јер су они то и заслужили.

Браћо Крагујевчани!

Стари наши устали су с куком и мотиком да ослободе Србију од дахија — и ослободили су је; тврда одлука њихна, била је јача од свих препона. Слава пожртвовању њихном! Наша је одлука, да дигнемо заједнички споменик онима, који су у овом веку пали на бојном пољу, или који су услед добивених рана доцније поумирали. Од њих се тражио живот — и опет су га радо давали, само да ми будемо сретни. Од нас се тражи мален принос у новцу и ништа више. И с тим малим приносом, могли би да покажемо захвално срце наше.

Крагујевчани! Покажимо да поштујемо славне предке наше, што гинуше за слободу и спас отаџбине и за славу имена српског; сложимо се, и дигнемо им споменик, што ће потоњим унучима нашим казивати, да је данашње покољење било захвално оцевима и дедовима својима, који се за слободу ове земље, и за част имена српског жртвоваше.

Крагујевчани! Приложите на ту цел колико ко може, а знајте, да ће и најмањи прилог појединца припомоћи да се ова лена одлука изврши што скорије, још у току ове године.

Да се ово изведе, састављен је одбор из доле потписаних лица, а услед одлуке и изасланика крагујевачког округа. Одбор је тај закључио, да се у свакој општини овога округа састави пододбор од три лица који ће: прикупљати за споменик прилоге и слати их са списком благајнику главног одбора г. Божи Вуловићу — Мирковићу у Крагујевац. Сваки такав пододбор имаће да прикупља још и имена погинулих, по следећим рубрикама:

1. Име и презиме.
2. Место рођења (село и срез).
3. Шта је у војсци био (редов или је имао какав чин).
4. Род војске (пешак, коњаник, тобџија и т. д.).
5. Година и дан кад је погинуо.
6. Место где је погинуо.
7. Где и кад је рањен.
8. Где и кад је умро.

Спискови ови слаће се главном одбору, који ће их испитати, у главну књигу увести и постарати се, да се испишу на општем споменику томе и да се сваке године у одређени дан на парастосу помињу, који ће се код споменика држати.

Сав рад свој изнашаће одбор у овдашњим општинским новинама, где ће се редовно штампати и списак приложника.

На ову цел, примаћемо са захвалношћу и прилога из осталих крајева Србије.

у Крагујевцу

10. Јануара 1888 год.

Деловођа

Петар Деспотовић настав. гимназ.

Председник одбора

Јов. Мишковић пуковник.

Благајник

Божа Вуловић Мирковић

Потпредседник

Павле Ј. Вуковић.

Чланови одбора:

Александар Симоновић потпуковник, Павле Шифарик потпуковник, Тодор Туцаковић трг., Милоје Блазнавац трг., Мијајло Миловановић окр. начелник у пенз., Живота Остојић прота, Лука Исковић инжењер.